

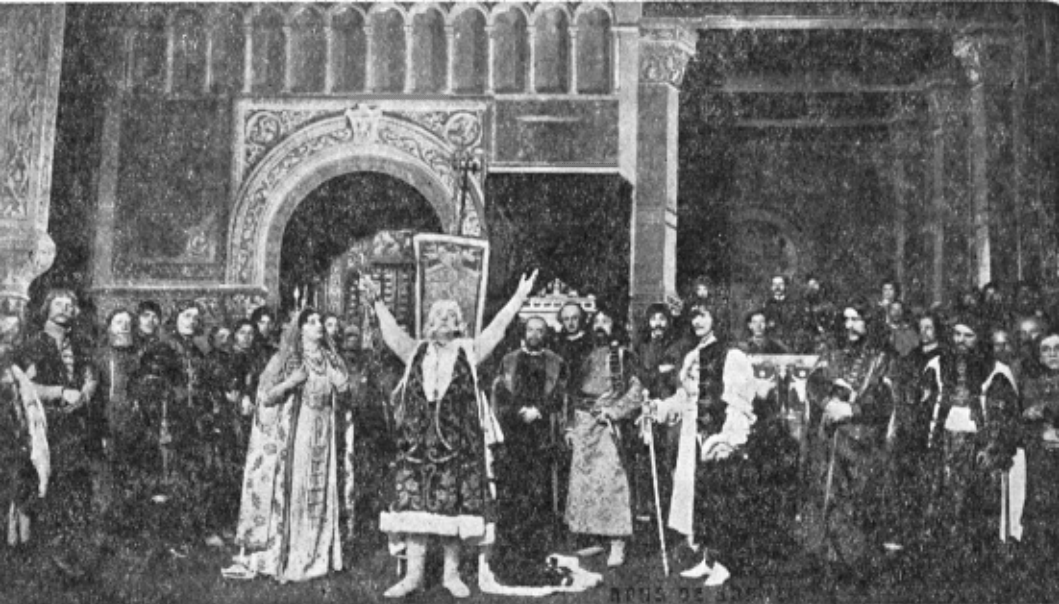
LA INAUGURARE

*George Calboreanu
(Ștefan Vodă)*

*Elvira Godeanu
(Doamna Maria)*

Scenă de ansamblu la premiera din 2 februarie 1909...

„Apus de soare” de Barbu Ștefănescu Delavrancea

De 64 de ani, Apus de soare de Barbu Ștefănescu Delavrancea figurează la loc de cinste în repertoriul primei noastre scene.

La 22 noiembrie 1908, Barbu Ștefănescu Delavrancea și-a citit opera (inițial se intitula Ștefan cel Mare), în fața viitorilor interpreți.

Cea de-a doua lectură a făcut-o la locuința lui Maiorescu, la 29 noiembrie/12 decembrie 1908, când criticul și-a formulat unele rezerve.

La 2 februarie 1909, în fosta clădire a Teatrului Național de pe Calea Victoriei a avut loc premiera piesei. Succesul, jurtu-noasele aplauze au sfârșit rezervele lui Maiorescu, aflat și el printre numeroșii spectatori.

Premiera din 1909 a fost imortalizată aproape scenă cu scenă, în fotografii, dintre care multe s-au pierdut. Sîntem totuși în posesia unui set de 11 piese din acele prețioase fotografii.

Reproducem una înfățișînd o scenă de ansamblu, scena de mare tensiune în care Ștefan Vodă, ridicat din jeț, rostește cuvintele:

„Maria și Moldova e tot una... Ostași,

boieri, curteni, v-am adunat aici să stați mărturie după ce n-oi mai fi. Sînt patruzeci și șapte de ani... mulți și puțini... de cînd Moldova îmi ieși înainte cu mitropolit, episcopi, egumeni, boieri, răzeși și țărani în cîmpul de la Direptate, și cum vru Moldova așa vrusei și eu... că vru ea un domn drept, și n-am despuiat pe unii ca să îmbogățesc pe alții... că vru ea un domn treaz, și am vgeheat ca să-și odihnească sufletul ei ostenit... că vru ea ca numele ei să-l știe și să-l cinstească cu toții, și numele ei trecu granița, de la Caffa pînă la Roma, ca o minune a domnului nostru Isus Hristos...”

În scenă, în afară de Ștefan (C. I. Nottara) se află: Petru Rareș (G. Mihăescu), Doamna Maria (Constanța Demetriad), doctorul Ieronimo Da Cesena (C. Belcot), doctorul Iohan Klingensporn (N. Grigorescu), doctorul Șmil (Petre Liciu), stolnicul Drăgan (G. Constantinescu), jîtnicerul Stavăr (G. Storin), hatmanul Arbore (Z. Bîrsan), postelnicul Toader (C. Nedelcovici), vornicul Jurj (A. Barbelian), pîrcălabul Costea (P. Iancovescu), pîrcălabul Dragoș (C. Teodorescu), pîrcălabul Șandru (A. Atanasescu), pîrcălabul Alexa (G. Economu) și clieerul Moghilă (I. Petrescu).

ILIE CIUTESCU

...și aceeași scenă la premiera din 20 decembrie 1973

...Azi, după aproape șapte decenii, marele erou al lui Delavrancea, Ștefan Vodă, re-apare în straie noi, sârbătorești, ca să cinstescă deschiderea noului lăcaș al primei noastre scene.

În regia Mariettei Sadova și scenografiu lui Mihai Tojan, spectacolul se bucură de următoarea distribuție :

Ștefan cel Mare (George Calboreanu, artist al poporului), Bogdan (G. Calboreanu Jr.), Logofătul Tăut (Al. Demetriad), Postelnicul Toader (N. Brancimir, artist emerit și Constantin Bărbulescu), Vornicul Jurj (Anatolie Spinu), Hatmanul Arbore (Geo Barton, artist emerit și Emanoil Petrut, laureat al Premiului de Stat), Pircălabul Dragoș (Victor Moldovan, laureat al Premiului de Stat), Pircălabul Ateza (Cosma Brașoveanu), Pircălabul Grumază (Alexandru Drăgan), Pircălabul Șandru (Virgil Popovici și Alexandru Georgescu), Pircălabul Costea (Mircea Cojan), Pircălabul Negriță (Marin Negrea), Bătrînul Șteful — fost pircălab (Matei Gheorghiu), Bătrînul Hrăman — fost pircălab (Emil Botta artist emerit și Răducu Ițeșu), Paharnicul Ulea (C. Dinulescu), Clucerul Hrinovici (Liviu Crăciun), Vameșul Chiracola (George Paul Avram), Clucerul Moghilă (Alexandru Giugaru, artist al poporului și N. Gr. Bălă-

nescu), Stolnicul Drăgan (Costache Diamandi), Jitnicerul (Lazăr Vrăbie și Ovidiu Iuliu Moldovan), Petru Rareș (Florin Piersic și Mihai Niculescu), Doctorul Ieronimo da Cesena (Ion Finteșteanu, artist al poporului și Geo Barton, artist emerit), Doctorul Șmîl (Radu Beligan, artist al poporului și Mihai Fotino), Doctorul Klingensporn (Marcel Enescu și Alfred Demetriu), Țugulea Moghilă (Tamara Crețulescu), Un pietrar (Gr. Nagaceveschi), Un curtean (Mihai Niculescu și George Sirbu), Al doilea curtean (Mihai Mălatmare), Doamna Maria (Elvira Godeanu, artistă emerită), Irina (Simona Bondoc), Reveca (Ileana Stana Ionescu), Bălașa (Adela Mărculescu), Iliana (Tina Ionescu-Demetrian), Domnica (Eliza Plopeanu), Ancuța (Ioana Bulcă și Viorica Petrescu), Oleana (Eva Pătrășcanu), Fira (Rodica Popescu), Lisandra (Ileana Iordache și Olga Delia Mateescu), Joița (Elena Sereada), Neaga (Raluca Zamfirescu și Alexandra Polizu), Ileana (Valeria Nanci), Hera (Ariana Olteanu), Stănișoara (Aimée Iacobescu), Oana (Iliana Tomoroveanu), Dochia (Maria Voluntaru și Cristina Bugeanu), Sfatul boieresc (Armand Stambuliu, Cristian Babeș, Alexandru Georgescu, George Sirbu, Constantin Melcea, Ștefan Gavriloaia).

Aurel Baranga
și Radu Beligan

„Simfonia patetică” de Aurel Baranga

Victoria Moțaș (Irina Răchiteanu-Șirianu, artistă emerită), *Doctorul Moțaș* (Forry Etterle, artist emerit), *Generalul Orghidan* (Constantin Bărbulescu), *Tucky Orghidan* (Florina Cercel), *Mayer Bayer* (Radu Beligan, artist al poporului), *Milică Negrești* (Matei Alexandru), *Iorgu Filitti* (Marcel Anghelescu, artist al poporului), *Tinca Filitti* (Draga Olteanu-Matei), *Olga* (Marcela Busu, artistă emerită), *Șerbănoiu* (Traian Stănescu), *Vlad* (N. Gr. Bălănescu), *Valeriu* (George Motoi), *Maria* (Olga Delia Mateescu), *Von Jung* (Al. Alexandrescu-Vrancea), *Colonelul Grigore Mirzacu* (Toma Caragiu), *Locotenentul Viziru* (Gheorghe Cristescu), *Hass* (Costel

Constantin), *George Lecca*, primarul orașului (Ion Heuter), *Doctor Biglit*, medicul șef al orașului (Gabriel Dănculescu), *George Iordan*, președintele tribunalului (Alexandru Hasnaș), *Maiorul Proca* (Igor Bardu), *Tit Conabie* (Mihai Fotino), *Fanaache Berindei* (Chiril Economu), *Oaie* (Constantin Stănescu), *Ciochină* (Bogdan Mușatescu), *Popa* (Dem. Rădulescu), *Un țăran* (Gabriel Florea), *Grigore Dominte* (C. Rautchi), *Locotenentul Virtosu* (Ovidiu Iuliu Moldovan), *Colonelul* (Emil Liptac), *Plutonierul Ciuvetescu* (Andrei Ionescu), *Alexuță zis „Scorbut”* (Grigore Gonța), *Vitalie* (Șerban Iamandi), *Alt țăran* (George Sirbu). *Regia*: Aurel Baranga; asistent de regie: George Ulmeni; decoruri: Mihai Tofan; asistent decoruri: arh. Rodica Păloșan; costume: Gabriela Nazarie; ilustrația muzicală: ing. Lucian Ionescu.

Mihai Fotino, Chiril Economu și Ion Finteșteanu

Forry Etterle, Toma Caragiu și George Motoi

Scenă din finalul spectacolului. În prim plan, Marcela Rusu (Olga).

Jos, în prim plan, mijloc, Const. Rautki (Grigore Dominic), și, dreapta, Toma Caragiu (Colonelul Grigore Mirzacu)

